

1830.
BREDASCHE
 Woensdag

**BUIEN
 GEWOON
 TE
 ZEGELEN**
COURANT

De Bredasche Courant, 2 malen per week, op Woensdag en Zaterdag; zijnde dezelfde franco per post, a 2,00 in 't jaar, f 4,50 in 't half jaar en f 2,25 't kwartaal, bij de vertentien, welke men in de eerstvolgende Courant verlangt geplaatst te zien.

Van het Geslacht Vleesch, versch, gezouten of geroekt, per Nederl. pond 0-04
 Van het Geslacht Spek, versch, gezouten of geroekt, per Nederl. pond 0-03
 Invoer van DRANKEN, bij Collectie geheven wordeude.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Stad BREDA brengen bij deze ter kennis van een iegelijk, het navolgende Besluit van den Stedelijken RAAD der Stad BREDA:

Ontvangen hebbende eene Missive van Z. E. den Heere Gouverneur der Provincie Noord-Brabant, van den 17den December 1829, A. No. 2 Bureau van Financiën; houdende, op last van het Departement van Binnenlandsche Zaken, namens Zijne Majesteit, aanschrijving, om bij het arrest van den 1sten Januarij 1830, de Accijnsen op den Buitenlandschen Wijn, en het Buitenlandsch Gedistilleerd worden verhoogd met vijf-en-twintig per hondert, onder geheele Weglating of evenredige Vermindering der Plaatselijke Belastingen en Opcnten, te zorgen, dat aan deze bepaling worde voldaan, en dat mitsdien de invordering der Stedelijke Opcnten op die Dranken onmiddellijk met voorn. Januarij 1830 ophouden, of, in overeenstemming met deze bepalingen, worden verminderd.

Met te kennen geven verder, dat, ten einde te moeten komen aan de verliesen, welke de Plaatselijke geldmiddelen dien ten gevolge zullen ondergaan, de Besturen, namens Zijne Majesteit, tevens worden gemagtigd, om andere Plaatselijke Belastingen, welke bij de bestaande Wetten niet zijn verboden, ter vervanging van die, welke ophouden of verminderd worden, te ontwerpen of andere middelen ter voorziening aan te wijzen, en om deze Belastingen of Middelen, voorloopig in te voeren en te doen invorderen, zonder onzettelijke goedkeuring van de bevoegde Hoogere Besturen, uiterlijk gedurende den tijd van vier maanden; doch dat, binnen de twee eerste maanden van het navolgend jaar, die goedkeuring op de gebruikelijke wijze zal moeten gevraagd worden;

Gelet, dat, overeenkomstig voors. Wet, de Stedelijke Belasting op den Buitenlandschen Wijn en het Buitenlandsch Gedistilleerd met 1sten Januarij aanstaande, van heffing op vijf-en-twintig per hondert zal moeten verminderen; Gelet, dat, mede volgens gedachte Wet, de Rijks-Accijns op het Gemadl, van voors. tijdstip, niet meer zal gevorderd worden, en dit middel dus weder bij Collectie van Stads wege zal kunnen worden geheven.

BRENGT bij deze ter kennis der Ingezetenen en al wie het verder aangaat, dat, naar aanleiding van voormelde aanschrijving, de Ordonnancien en reglementen op de Stedelijke Belastingen, zijn herzien en gebracht in overeenstemming met de Wetsbepalingen en dat het Tarief, naar hetwelk deze Belastingen, te rekenen van 1sten Januarij 1830 en vervolgens, binnen de Stad Breda zullen worden geheven en betaald, voorloopig is gearresteerd als volgt:

T A R I E F.
 Volgens hetwelk de STEDELIJKE BELASTINGEN binnen de Stad BREDA zullen worden geheven en betaald, van 1sten Januarij 1830 en vervolgens

- Opcnten op 's Rijks Directe Belastingen.
- 7 Opcnten op de gebouwde en Ongebouwde Eigendommen.
- 7 dito op de Personele belasting.
- Opcnten op 's Rijks Belastingen.
- 150 Opcnten Op het Geslacht.
- 50 idem. Op het Binnenlandsch Gedistilleerd.
- 25 idem. Op het Buitenlandsch Gedistilleerd.
- 60 idem. Op het Bier en Aaijn, binnen deze stad gebrouwen.
- Eigen stedelijke Middelen.
- f. 1,50 per Nederlandsche Mudde Tarwe.
- » 0,50 per Nederlandsche Mudde Rogge.
- Van Ongebuilt Tarwen-Meel, per Mudde of 75 Ned. Ponden, gerekend voor eene Mudde. » 1,50
- Van Gebuilt Tarwen Meel, van eene Mudde of van 58 Ned. Ponden, gerekend voor eene Mudde. » 1,50
- Van Tarwen Brood, gemengd en ongemengd, (gezegd fijn en grof) mitsgaders van Koek, Beschuit en ander Gebak, van 95 Nederlandsche Ponden. » 1,50
- Van Ongebuilt Roggemeel, per Mudde, of voor 68 Ned. Ponden, gerekend voor eene Mudde. » 0,50
- Van Roggen Brood, per Mudde of van 90 Ponden Ned. » 0,50
- Van Zemelen, per Mudde. » 0,40
- Van al het voorschrevene meerdere of mindere kwantiteit naar advenant.

- Wijn, per Nederl. Vat f 2-81²⁵
- Binnenlandsch Gedistilleerd, per Nederl. vat tot 1000 voor 16-00
- Buitenlandsch Gedistilleerd, per Nederl. vat tot 1000 voor 5-00
- Bier en Aaijn, van buiten ingevoerd wordende, per Neerl. vat tot 1000 of per Bredasche Ton 10-00 1/2
- Gezouten en gedroogde Visch, per nederl. pond 0-04
- Van de Versche Visch 5 ten hondert van de waarde.
- Boter, per Nederl. Pond » 0-02 1/2
- of per Maat, wegende 58,6 Nederl. Lood » 0-01 1/2
- Haver, per nederl. Mudde » 0-27 1/2
- Havergort en Haverveel, per 50 nederl. Pond » 0-00
- Hooi, per 1000 nederl. Pond » 2-20
- Strooi, per 1000 nederl. Pond » 0-10
- Buitenlandsche Steenkoolen, per Hoed, of 1482 nederl. Pond » 4-00
- Binnenlandsche Steenkoolen, per Hoed, of 1482 nederl. Pond » 4-50
- Baggerstof, per dubbel nederl. vat » 0-00 1/2
- Lange Turf, per dubbel nederl. vat » 0-03
- Talhout, per 1000 stuks » 0-12 1/2
- Kagahelhout, per 100 stuks » 0-05
- Madahelhout, per 100 stuks » 0-07 1/2
- Struiken, Spandiers en Takken, per Kar » 0-20
- Matswaard of Takkebossen per 100 stuks » 0-15
- Houtskolen, per nederl. Mudden » 0-12 1/2

Aldus gearresteerd bij den RAAD der Stad BREDA, heden den 26 December 1829.
 (geteekend) DE ROY vt.
 Ter ordonnancie van den raad;
 De Secretaris der Stad;
 (geteekend) H. W. SCHAUIKES.

En op dat niemand hiervan onwetende zij, zal deze in piano gedrukt, worden afgekondigd en aangeplakt, alomme waar zulks te doen gebruikelijk is.
 BREDA, den 28 December 1829.
 Burgemeester en Wethouders voornoemd.
 DE ROY, vt.
 Ter ordonnancie van denzelfden;
 De Secretaris der Stad;
 H. W. SCHAUIKES.

P U B L I C A T I E.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Stad BREDA.
 Ontvangen hebbende een besluit van Z. E. den heere gouverneur, van den 30sten December 1829, B. No. 15, Bureau der Registratie (Provinciaal-Blad No. 164), houdende bepalingen ten aanzien der heffing van de 22 opcenten, welke, met 1° Januarij 1830, op het zegel zijn verschuldigd; zijnde van den volgenden inhoud:

DE GOUVERNEUR DER PROVINCIE NOORD-BRABANT, ontvangen hebbende eene aanschrijving van den heere staatsraad, administrateur van de registratie, het kadaster en de loten, van den 26sten dezer, No. 7, bevattende voorloopige bepalingen ten aanzien der invordering van de twee-en-twintig opcenten, welke, ingevolge de wet van den 24sten December 1829, ter bestrijding van de uitgaven, begrepen in de tweede afdeeling der begroeting over het jaar 1830, onder anderen, met den 1sten Januarij aanstaande, op het zegel zullen worden geheven.

Gehoord de consideratien van den provinciaalen inspecteur van de registratie.

Heeft goedgevonden en verstaan: te bevestigen en te brengen: Voor zoo veel noodig, ter kennis van de ingezetenen te brengen:

Art. 1. Al de genen, die op den 1sten Januarij 1830, ongezegelde zegels bezitten, zullen voorloopig toegelaten worden, dezelve, alvorens daarvan gebruik te kunnen maken, bij de ontvangers van het zegel ita bezorgen, om daardoor, tegen betaling der verhoogde negen opcenten, de navolgende door den ontvanger geteekende verklaring te doen stellen: » Gezien voor 35 opcenten. »

Art. 2. Ten aanzien den, op voormeld tijdstip, niet gebruikte vellen in de repertoriums der openbare beambten, in de registers van den burgerlijken stand, en in alle andere aan het zegel onderhevige registers, zal deze verklaring kunnen vervangen worden door eene beknopte, eens vooral op het eerste der nog niet gebruikte

vellen te plaatsen, vermelding, behelzende het getal dier vellen en het gezamenlijk bedrag der bijbetaalde opcenten:

Art. 3. De hiervorengemelde bijbetaling zal kunnen worden uitgesteld:

1°. Voor de repertoria der publieke beamten tot den 1sten kwartaalsche visering, en dus niterlijk tot den 1sten Januarij 1830.

2°. En voor alle anderen aan het zegel subjecte Registers, tot den 1sten Januarij 1830, zinsde nochtan hiervan uitgezonderd die van den burgerlijken stand, waartrent de respectieve ontvangers verplicht zullen zijn, het getal der ongebruikte vellen, per gemeente, op te nemen, en de onderscheidene opgaven daarvan, vóór den 31sten Januarij 1830, aan den Gouverneur te doen toekomen, die de noodige voorschriften, ter bijbetaling der daarop verschuldigde heffende opcenten, nader zal uitvaardigen.

Art. 4. En zal dit besluit, door middel van het *Provinciaal Blad*, worden ter kennis gebracht van de Burgemeesters en Wethouders der steden en de Burgemeesters ten platten lande, met invitatie om, op ontvangst daarvan, door publicatiën en affiches, de noodige publiciteit aan hetzelfde te geven, ten einde de belanghebbenden daarvan niet onkundig blijven; zullende voorts een bepaald aantal exemplaren, van de onderscheidene Ambtenaren van de registratie en het zegel, ten fine van executie, worden toegezonden.

BREDA, den 30sten December 1829.

De Gouverneur voornoemd,
(geteekend) VAN DER FOSSE.

Brengen voors. besluit ter kennis der ingezetenen; en, ten einde niemand hieromtrent eenige onwetenschap zoude kunnen voorwenden, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, alomme, waar zulks te doen gebruikelijk is.

BREDA, den 2den Januarij 1830.

DE ROY, vt.
Ter Ordonnantie van denzelven;
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAIJKES.

P U B L I C A T I E.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BREDA.

Ontvangen hebbende een besluit van Z. E. den heere gouverneur, van den 31sten December 1829, B. N°. 1, bureau der registratie (*Provinciaal Blad* N°. 165), houdende voorlooprige bepalingen, in welke gevallen de verhoogde negen opcenten op de rechten van Zegel, Registratie, Griffie, Hypotheek, Successie en Overgang bij versterf, niet zullen worden geheven, luidende als volgt:

De Gouverneur der Provincie Noord-Brabant, ontvangen hebbende een afschrijving van den heere staatsraad, Administrateur van de registratie, het kadaster en de lotingen, van den 26sten December 1829, No. 7, bevattende, onder anderen, aanduiding der gevallen, waarin negen verhoogde opcenten, welke ingevolge de wet van den 24sten December 1829, ter bestrijding van de uitgaven begrepen in de tweede afdeeling der begroeting, over den jare 1830, op het Zegel, Registratie, Griffie, Hypotheek, Successie en Overgang bij versterf, met den 1 Januarij 1830, ingevoerd, niet zullen worden geheven.

Gevoerd de consideratie van den provinciealen inspecteur van de registratie, en de wethouders der stad Breda, heeft goedgevonden en verstaan, het navolgende ter kennis van de ingezetenen te brengen:

Art. 1. Voorlooprig en zo lang daaromtrent geen andere bepalingen worden afgekondigd, zullen de verhoogde negen opcenten niet worden geheven:

a. Op alle afschrijvingen, vóór den 1 Januarij 1830 opgemaakt, welke betrekking hebben op de rechten van Zegel, Registratie, Griffie, Hypotheek, Successie en Overgang bij versterf, welke afschrijvingen, vóór den 1 Januarij 1830, vóór de registratie zullen worden bezorgd.

b. Op alle afschrijvingen, vóór den 1 Januarij 1830 vervaardigd en aan het Zegel, Registratie, Griffie, Hypotheek, Successie en Overgang bij versterf, welke afschrijvingen, vóór den 1 Januarij 1830, vóór de registratie zullen worden bezorgd.

c. Op alle afschrijvingen, vóór den 1 Januarij 1830 vervaardigd en aan het Zegel, Registratie, Griffie, Hypotheek, Successie en Overgang bij versterf, welke afschrijvingen, vóór den 1 Januarij 1830, vóór de registratie zullen worden bezorgd.

d. Op alle afschrijvingen, vóór den 1 Januarij 1830 vervaardigd en aan het Zegel, Registratie, Griffie, Hypotheek, Successie en Overgang bij versterf, welke afschrijvingen, vóór den 1 Januarij 1830, vóór de registratie zullen worden bezorgd.

e. Op alle afschrijvingen, vóór den 1 Januarij 1830 vervaardigd en aan het Zegel, Registratie, Griffie, Hypotheek, Successie en Overgang bij versterf, welke afschrijvingen, vóór den 1 Januarij 1830, vóór de registratie zullen worden bezorgd.

f. Op alle afschrijvingen, vóór den 1 Januarij 1830 vervaardigd en aan het Zegel, Registratie, Griffie, Hypotheek, Successie en Overgang bij versterf, welke afschrijvingen, vóór den 1 Januarij 1830, vóór de registratie zullen worden bezorgd.

g. Op alle afschrijvingen, vóór den 1 Januarij 1830 vervaardigd en aan het Zegel, Registratie, Griffie, Hypotheek, Successie en Overgang bij versterf, welke afschrijvingen, vóór den 1 Januarij 1830, vóór de registratie zullen worden bezorgd.

h. Op alle afschrijvingen, vóór den 1 Januarij 1830 vervaardigd en aan het Zegel, Registratie, Griffie, Hypotheek, Successie en Overgang bij versterf, welke afschrijvingen, vóór den 1 Januarij 1830, vóór de registratie zullen worden bezorgd.

i. Op alle afschrijvingen, vóór den 1 Januarij 1830 vervaardigd en aan het Zegel, Registratie, Griffie, Hypotheek, Successie en Overgang bij versterf, welke afschrijvingen, vóór den 1 Januarij 1830, vóór de registratie zullen worden bezorgd.

j. Op alle afschrijvingen, vóór den 1 Januarij 1830 vervaardigd en aan het Zegel, Registratie, Griffie, Hypotheek, Successie en Overgang bij versterf, welke afschrijvingen, vóór den 1 Januarij 1830, vóór de registratie zullen worden bezorgd.

k. Op alle afschrijvingen, vóór den 1 Januarij 1830 vervaardigd en aan het Zegel, Registratie, Griffie, Hypotheek, Successie en Overgang bij versterf, welke afschrijvingen, vóór den 1 Januarij 1830, vóór de registratie zullen worden bezorgd.

Art. 2. En zal dit Besluit, door middel van het *Provinciaal Blad*, worden ter kennis gebracht van de Burgemeesters en Wethouders der Steden en de Burgemeesters ten platten lande, met invitatie om, op ontvangst daarvan, door publicatiën en affiches, de noodige publiciteit aan hetzelfde te geven, ten einde de belanghebbenden daarvan niet onkundig blijven; zullende voorts een bepaald aantal exemplaren aan de onderscheidene Ambtenaren van de Registratie-Hypotheek-, Zegel- en Successie-Regten, ten fine van executie, worden toegezonden.

BREDA, den 31sten December 1829.

De Gouverneur voornoemd,
(geteekend) VAN DER FOSSE.

Brengen voors. besluit ter kennis der ingezetenen; en ten einde niemand hieromtrent onwetenschap voorwende, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, alomme waar zulks te doen, gebruikelijk is.

BREDA, den 2den Januarij 1830.

DE ROY vt.
Ter Ordonnantie van denzelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAIJKES.

N E D E R L A N D E N.

BREDA, — 5 Januarij.

Z. M. heeft het grootkruis der orde van den Nederlandschen Leeuw geschonken aan H. E. Excellentie den heer Mr. C. F. van Maanen, minister van justitie, den heer G. H. Schroy, minister voor den waterstaat, de nationale nijverheid en koloniën, den heer Mr. van Tets van Goudriaan, minister van finantien en den groot kamerheer van 's Konings huis te Brussel, den graaf de Mercy d'Argenteau.

Het ongestadig en dikwijls zeer laat aankomen der posten, door het allerongunstigst jaargetijde veroorzaakt, heeft ten gevolge gehad, dat wij deze belangrijke berigten slechts in weinige afdraken van ons vorig nummer hebben kunnen plaatsen, berigten, welke meer en meer bewijzen, dat Z. M. de diensten zijner getrouwste dienaren naar waarde weet te schatten, zonder het port te leenen aan het lieren en razen van dagbladen, welke Hoogstdezelve toont, niet alleen in geenen deele te vreezen, maar, tegen welke woelingen Hij, ter handhaving en bevestiging der maatschappelijke orde, steeds al de middelen zal aanwenden, welke de Goddelijke Voorzienigheid Hem in handen gegeven heeft.

Z. M. heeft, bij een besluit der vorige maand, een som van zeven duizend guldens tot het ameublement en het in gereedheid brengen van het bisschoppelijk paleis te Namur toegestaan.

Z. M. heeft, door middel van huns vernouwen, van hunnen stand in de maatschappijen van huns betrekkingen, eenen invloed op de grootte der volksklasse kunnen uitoefenen, en deze middelen aanwenden, om de algemeene rust en vrede te bevorderen, de eensgezindheid te bewerken, verdienen voorzeker de dankbaarheid van een ieder, verdienen bekend gemaakt te worden, in een tijdstip, waarin zulke voorbeelden zeldzaam zijn. Zoo vernamen wij uit goeder hand, dat de Wel Eerwaarde heer Pastoor, de ridder Oomen, op den 1sten Januarij 1830, in de openbare morgen-godsdienstgeregening, een toepasselijke preek gehouden heeft, betreffende de nieuwe tijdsrekening, die wij begonnen zijn, en daarbij ten hoogste aangestond, hoe gelukkig wij waren, onder de tegengestane omstandigheden, zijne talrijke aanbevelingen, welke tot heden toe aanmanende, hun de voordeelen der zegenrijke en de voorregten voorhoudende, welke hun te beurt vallen, en welke zij verder zullen genieten. Wanneer zulk een voorbeeld meer gevolgd wierd, dan zou men weldra Nederlands gelijkzou wederom, onbewolkt en met het helderst licht, zien schitteren.

— Monseigneur de bisschop van Doornik heeft een mandement uitgevaardigd, waarin de volgende opmerkelijke zinsede voorkomt:

„Wij wiffen, in de eerste plaats, op het voorbeeld van onze waardigen primaat, dat zij, die wij met het heest onzen onderwijzen en de opvoeding der kwaekelingen in ons seminarium wiffen belasten, zich zullen toelaggen, niet alleen om van de wiffen des geloofs en een onkenbare gehoorzaamheid van de Kerk diep in te prenten, maar om hunne gevelen van liefde voor de instellingen onzer landsteden vooral te vullen en obregte genegenheid voor den Koning en deszelfs doorduchtig Stadhuis in te boeven. De godsdienst maakt ons zulks ten strengsten pligt en ieder goed Katholiek moet deze woorden van den apostel Petrus in zijn hart gegrift hebben: „Zij dan alle menscheijke ordeningen onderdanig, om des Heeren wille, het zij den koning, als de opperste magt hebbende, het zij den stadhouder, als die van hem gezonden worden. En die van den Heel. Douds v. Alle zielen zij der magten over haar gesteld, onderwepen. Want daar en is geene magt dan van God en de magten, die daar zijn, die zijn van God

geordeneerd." (x) — Nu legt God in de eerste plaats de geestelijkheid den plicht op, om deze gevoelens te doen ontstaan en ophoudelijk te voeden in het hart des volks, welks zielsbelangen haar toebetrouwd zijn; zij moet die derhalve in de opvoeding, als in derzelve bron, putten; dan zullen priesters en geloovigen, door eenzelfden geest beziel, medewerken, om het opkomend geslacht op te voeden in eene godsdienstige en onkreukbare verkieftheid aan de instellingen van den staat en aan deszelfs opperhoofd, hetgeen de voornaamste kracht der Rijken en den besten borg voor deszelfver voorspoed en duurzaamheid uitmaakt."

— Van de Kaap de Goede Hoop wordt, in dato den 26sten September, het volgende gemeld:

» Het collegie van Zuid-Afrika zal, den 1sten October aanstaanden geopend worden. De takken van onderwijs, dat op hetzelfde zal worden gegeven, en waarvoor de professoren reeds benoemd zijn, bestaan in de navolgende: de engelsche, fransche, hollandsche, grieksche, en latijnsche talen; het schrijven, rekenen, de aardrijks-, sterre-, wis- en werktuigkunde. Men zegt, dat de inwoners van de Kaapstad en van Stellenbosch besloten hebben, dien dag door een schitterende illuminatie te vieren."

Zoo wordt, terwijl men, in sommige landen van het Oud Europa, bezig is met het uitvinden van middelen, om het onderwijs, zoo mogelijk, te onderdrukken, aan het uiterste tijde van Afrika, voor de verbreiding daarvan gezorgd.

Het *Journal d'Anvers* bevat het volgende:
» De nieuwe minister van binnenlandsche zaken is, bij de inwoners dezer provincie, ten allergunstigste bekend. De heer de la Coste heeft, gedurende eene kortstondige administratie, veel voor onze provincie gedaan, en allen, die zulks naar waarde weten te schatten, hebben erkend, dat deze magistraats-persoon zeer heldere nitzigten en zeer groote administratieve bekwaamheden bezit. Hij behoort, door oudendom en opvoeding, tot de groote hedendaagsche school, welke, tevens met de verlichting der beschaaftheid, alle met de publieke orde strokende vrijheid wil."

Wij kunnen dan 's konings wijsheid niet genoeg danken, dat hij ons zulk eenen minister voor de binnenlandsche aangelegenheden gegeven heeft.

— De *Belge* geeft verslag van den zoo veel gerucht makenden brief van Demophilus aan den koning, en vindt (gelijk het *Journal de Gand*, waaruit wij dit artikel ontleenen, zegt), dat geschiedt een meesterstuk van betamelijckheid en gematigdheid. Zie hier hoe deze welmeenende *Criticus* zich uitdrukt: » De schrijver (Demophilus) geeft het gevoelen op van de ongelijkheid » ener scheiding tusschen het Zuiden en het Noorden; hij » draagt dit gevoelen echter op eene twijfelachtige wijze voor; » maar wij zeggen openhartiglijk, dat, indien het gouvernement » in eene onstaatkundigen gang voortgaat, indien het voort- » vaart met de Belgen te vernederen, te kwalen en te vervol- » gen, dat, wat tot dus verre nog slechts een onderstelling was, » een werkelijkheid zal worden; want ~~...~~ » in aller hoofden.

Indien het eerloos complot, dat de heer ~~...~~ van den Belge gantocht, wezenlijk bestaat, dan is het gewis, dat meer tot redokwelen dan het datcomplot opperhoofd, dan hangers, medeplichtigen; dan heeft de Koning een leger, dat het zelf te overtuigen, en rechtbanken, om de oproerigen te tuch- » ten. Het *Lev* is aangekondigd is eene zamenzwering » om ~~...~~ bij het wetboek voorzien. Het komt dan hier niet meer op het maken van couranten-artikelen aan, maar op het inlichten der regering wegens bij de strafwetten van alle lan- » den ~~...~~

Maar neen, wij willen den *Belge* niet gelooven. Zijne ongezonde denheid stelt ons daaromtrent gerust. Het Noorder van het Zuiden te willen scheiden, is zulk een misdadig denkbeeld, dat hij het niet zou uitbrengen, indien hij er gelofte aan sloeg, en de heer *Leve* zou alleen dan misdadig zijn, als hij zelf begreep, wat hij schrijft.

M e t a f i s c h e

TOEGEVOEGDE

THEORIE EN PRAKTIJK.

Wanneer wij op de volgende geacht, die als menschen verdeelen, onze aandacht vestigen, zien wij, dat het niet zoo zeer verschilt in het begrip van zaken, dan wel verschil in het begrip van woorden is, dat tusschen den eenen mensch en den anderen, tusschen zonen van hetzelfde land, dat wel een onoverbrekbaren scheidsmuur optrekt. Wanneer wij van de vele oneenigheden, van

welke wij getuigen, of waarin wij betrokken waren, den oorsprong onbevooroordeeld wilden opsporen, zouden wij daarin de bevestiging der hier geuite stelling vinden; en meenig een heeft eenen geheel leeftijd van onrust alleen aan de verkeerde opvatting of uitlegging van één woord te wijten.

Zoo dit in het algemeen waarheid is, is ons zulks ook in het bijzonder voorgekomen, telken reize als wij over *theorie en praktijk* menschen met elkander hoorden twisten. Ook over die woorden zijn duizende anderen gewisseld; en wie kent niet de scheuringen, in het gebied der wetenschappen, der kunsten, ja schier in elke maatschappelijke betrekking, door het verschillend gevoelen over *theorie en praktijk* voortgebracht? Het is ons voornemen niet, het aantal geschriften over dat onderwerp te vergrooten, daar wij thans slechts eene bijzondere toepassing en geenszins eene algemeene beschouwing bedoelen. Alleen merken wij aan, dat ons, als eene hoofdoorzaak der talloze twisten daaromtrent, deze is voorgekomen: dat men eene grenslijn heeft willen trekken daar, waar zij niet, of althans slechts zeer flauw geteekend bestaat; dat men heeft willen scheiden hetgeen, in den aard der zaak, in elkander zamenvloeit. Moeijelijk toch, zoo niet onmogelijk, is het, zich iemand voor te stellen, die enkel en alleen *theoreticus*, of geheel en onvermengd, *prakticus* is, kunnende dit laatste, onzes inziens, alleen op eenig werktuig, of op die menschen, die, in hunne handelingen, het naaste aan werktuigen grenzen, toegepast worden. Hoedanig tusschen de denkbelden dienaangaande ook nog mogen verdeeld zijn, zeker is het, dat weinige ontkennen zullen, dat eene vereeniging van *theorie en praktijk* vereischt wordt tot voortbrenging van een, zoo volmaakt mogelijk, geheel; terwijl de *praktijk* onmisbaarder wordt, naar gelang het voort te brengen geheel minder tot de voorwerpen van enkele bespiegeling behoort.

Doordringen van deze waarheid, vonden wij onder de vele schone zinsneden der gedenkwaardige redevoeringen, dezer dagen in de Tweede Kamer der Staten-Generaal uitgesproken, ook eene bijzonder gepast. Wij bedoelen hier deze: » Ik begrijpe het, hoe » menschen van jongere jaren, die, bij eenen gelukkigen aanleg, » eenige werkregene kundigheden voegen, maar, door eene vroegen » de toejuiching begoocheld, zich zelve als de orakels van hun- » nen tijd beginnen te beschouwen, en theoretische schitteringen, » te meermalen zoo wegslepend van aard, boven de lessen der » onderwijding raadplegen, terwijl zij, op hunne beurt, tot meer » gevorderden levensijd gekomen, en, door de onderwijding van » hetgeen iedere maatschappij is, en niet anders zijn kan, wijzel » geworden; eene vaak tegenovergestelde beoordeling aandien » overtuigd, dat die lessen der ondervinding en eene daar » mede onafscheidelijk gepaard gaande gematigdheid, een der » voornaamste waarborgen uitmaken voor de veiligheid van iedere » staat. (*) Wij herhalen het, wij wonden deze woorden bijzonder » gepast; want, zoo ergens, is het zeker in de staatkunde, in de ver- » getting van volken en rijken, dat praktische kennis de handelingen » moet besturen, en dat het in werking brengen van hetgeen alleen » bespiegeling goed en schoon is tot de allerredelijkste middelen » ten leiden kan. Maar daarom vooral is de aanmerking van » digen volksvertegenwoordigers gepast, omdat de onrust van de » der bestaande onrust ook aan het ontkenen der waarheid is toe » te schrijven; want bestond deze onkenning niet, dan zoude men » onder de hoofden en voornaamste medewerkers der redactie van som- » mige luidschreeuwende belgische dagbladen, niet zoo veel men- » schen aantreffen, die, na slechts weinige jaren de Hoogeschoolen » te hebben verlaten, of nog op de schoolbanken gezeten, zich tot » berispsers der regering, tot inlichters der Natie en van den Volk » ontrent hunne werelddingen, beroepen rekenden. Dan zouden » deze zich in stilte hebben bedroefd, dat hunne schone theorie » over eene wereld, zoo als zij naar hunne denkbeelden zijn, niet » in de wereld zoo als zij is, geen ingang vonden; maar zij zouden » zich gewacht hebben, om als wetgevers en regters op te treden. » Het behoeft niet gezegd, dat wij hier alleen hen bedoelen, wier » oogmerken zuiver waren; zij, die, bij hunne geringe » ook nog zwarte bedoelingen keesterden, liggen thans geheel buiten » het veld onzer beschouwingen.

En wanneer wij van dit standpunt uitgaan, en onpartijdig willen spreken, volgt dan daartuit niet, dat tot het beoordeelen van de handelingen eener regering het alleen bespiegelande kennis wordt vereischt, maar ook veel ondervinding, en eigenoer- » onsachtzame dit vooral niet — eene regunbouwinge kennis van » wat op de te beoordeelen handeling betrekking heeft. Het valt niet » dat het ons voornemen is, alle de handelingen der bestaande vo-

(*) Redevoering van den heer van Rouss, in de zitting van den 22 October 1848, in de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

voorwaardelijk goed te keuren; integendeel, zijn omtrent sommige, bij ons wel eens bedenkingen opbreken, die wij hebben, dat door zwaar verval van zaken, terwijl de ontzenuwing van enkele stellige beschuldigingen hartelijk door ons te gemoet gezien wordt. Maar, bij de ervaring van deze dagen, wordt het plegt, opmerkzaam te maken op eene dwaling, die zoo veel medegewerkt tot het vernielen en scheuren onzer rust en eendragt, op eene dwaling, waarin zoo velen vervallen, die wānen, dat kunne bespiegelende wijsheid boven menschen- en wereld-kennis staat, en, in dien naam, vergeten, dat, op een veld, waar alles toepassing is, praktijk boven enkele theorie staat.

(Het vervolg in een volgend nummer)

WETENSCHAPPELIJKE EN LETTERKUN- DIGE BERIGTEN.

FRAGMENTEN UIT HET DAGBOEK EENS REIZENDE.

(Onuitgegeven.)

ERSTE DEEL. Luik, den 11 de 1820.

Zie daar mij dan in het woelige Luik, met regt het *Birmingham* der Nederlanden genoemd. Wanneer men de duidelijkste bliken van volksgeest, rijkheid en welvaart wil zien, men ga dan in België reizen, en vergeet niet de steden Brussel, Gent, Luik, Namen en Maastricht; maar wees niet met de oogen eens heuglige reizigers, maar met die van eenen oplettenden opmerker te bezigten. Beschouwt dan de werkplaatsen der Nederlandsche volks-*lijst*; bezoekt, op zon- en feestdagen, de plaatsen, waar de goede en mindere volksklasse zich verenigen, om deze rustdagen in vrolijkheid door te brengen; volgt de processien, langs de straten der steden; door de gewapende magt vergezeld; — ziet de wachten hierbij uitkomen, en de voorgeschreyene militaire eerbewijzen toebrengen, en leest daarna eenen *Courrier*, eenen *Catholique* e. a., om u, theoreetisch, een goed denkbeeld van den ongelukkigigen (?) toestand van het Koninkrijk der Nederlanden, en vooral van deszelfs Zuidelijke Provinciën, te kunnen maken. Het zal u, op een reis naar Ierland besparen, ten minsten, wanneer gij alleen over den waren toestand des volks aldaar zelf, wildt oordeelen; dewijl gij reeds niet opgemerkt hebben, dat deze dagbladen den ongelukkigigen staat (?) der Zuid-Nederlanders, met de wezerlijk ongelukke Ierlanders vergelijken. Gij moet de meeste fabrieksteden van Engeland gezien, gij moet de menigte van ledige werkplaatsen, de dazende ledige handen aldaar opgemerkt hebben, en daarna Luik en Gent bezoeken, om eene vergelijking te kunnen maken. Alles ademt hier industrie, en overal ziet gij verheerde gezichten, waarop, volgens den *Courrier*, en anderen de *Wantschap* (?) te lezen is. Wanneer gij daarbij de openlijke gesprekken hoort, gezelschappen en op de wandelingen hoort, hoe iedereen zijne meening omtrent het gouvernement, omtrent zijne eene godsdienstige gevoelens, als anderszins, vrijelijk durft uiten, wanneer gij, ten slotte, de menigte vreemdelingen, van alle natiën, van alle godsdienstige begrippen, van alle rangen, telt, die hun vaderland om onderscheidene redenen hebben moeten verlaten, ten einde, op ons gelukkig plekje gronds, voor alle staatkundige stormen bewaerd, hunne dagen in rust en onder de bescherming eener gematigde vrijheidsliovende regering, geregelijkt door de zendingen. Dan eerst moeten de Noord-Nederlanders, maar vooral de ons Koninkrijk bezogende vreemde reiziger zich verwonderen over de klagen en zoogenaamde grieven, die door de partijzinnige dagbladen worden opgeworpen. Hoe zonderling moet het hun voorkomen, te hooren klagen, dat men in Nederland niet vrij mag denken en handelen, wanneer men alle gezindheden kunnende bijzondere eerediensten niet alleen openlijk ziet uitoefenen, maar door het gouvernement, ziet bijstaan en beschermd. — wanneer de dagbladen den Koning en zijne ministers ongestraft kunnen beleedigen. De opmerksame beschouwer zal echter welken bemerken, waar de *schon wringt*, en zijne verwondering zal niet weinig stijgen, wanneer hij dit *verderfelijk kwaad* bij menschenklassen vindt, die doot de onderdrukking moesten geleerd hebben, bezadigd en te vrede te zijn; — bij menschenklassen, die er zich eene eer moesten uit maken, de goede gezindheden des Konings te helpen bevorderen. Zonder deze menschen te noemen, zult gij reeds raden wie ik bedoel. Het is namelijk die zelfde hoogen adel en deszelfs bondgenooten, die in 1800, tegen JOSEPH II, en 1814, tegen de *grondwet*, en in dit tijdstip, tegen de bestaande orde van zaken zamenstapten. Ik ben in de gelegenheid geweest, den algemeenen geest van hetgeen men het volk noemt alhier gade te slaan, overal hoort men met liefde van den Koning, en het gouvernement spreken, en eenige weinige aanmerkingen, betreffende de *conflicten* en de belasting op het *gemaal* uitgezonderd, is men hier zeer te vreden, en gevoelt zich gelukkig. Dat gedenkt de hoogen adels, waarover ik hierboven sprak, spant daarentegen dat zijne bondgenooten te zamen, met om meerder vrijheid te verkrijgen; want dit loopt immers heelsteek tegen zijn belangen in. Neen! maar om verwarming te verkrijgen, en zoo doende tot hunne ware bedoelingen te komen, is tot eene *onbegrensde overheersching*. — Zij, die nu spreken, dat het onmogelijk is, dat zulks niet meer tot ons eene eeuwige nacht in het duister rood, en zien niet, wat er omtrent is. Zij hebben de menschen niet, die drang der redereyden, en gelegenheid van het bezoek des Konings alhier, verlaten, door het volk met de levendigste geestdrift ontfangen; het grootste gedeelte des hoogen adels echter bleef, of vertrok, met oogmerk op of naar hunne landgoederen. Het zijn deze laatsten, die onaf-

gebroken werkzaam zijn tot het oprichten van zoogenaamde *volks-
nationale* sociëteit, die met het regt *Jacobijnen* elken naam verdient, en zijn het, die de oproerigste gesprekken houden. Hiervan wil ik u een voorbeeld geven: Onlangs bevond zich een chef van de hier in garnizoen liggende afdeeling in een der groote gezelschappen, waarin over volks onrusten, en in het algemeen, over de ontevredenheid des volks, (2) gesproken werd, en wāntop deze antwoordde, dat hij die onlusten altijd, door zijn stand, hebbende, krijgsmagt, zott weten te beteugelen. Dit zou *voort
blijvcullen*, was het weder antwoord; want deze zijn alle *Lijkwaden en
dus onze zaak voorgedaan*. "Ik hoop, dat dit gesprek ter ooren van het gouvernement mag gekomen zijn, en dat men *de
maatjes* voor alle zekerheid, eens naar Amsterdam zal sturen, om het zeewater te leeren kennen, en eene Hollandsche of Vrietsche of Geldersche afdeeling, voor eenige jaren den lijschen landwijd zal laten proeven. Doch genoeg hiervan. Ik had u beloofd, iets over de groote *fabriek* te Serating te melden, en zal mijn woord houden.

(Het vervolg in een volgend nummer)

In de zitting van de Akademie der Wetenschappen te Paris, van den 28 December 1820, is door den heer *Geoffroy-Saint-Hilaire* gelezen een missive van den heer *Durand* over een tweehoornig kind, in het departement der Pyreënen, nabij de Spaansche grenzen, geboren. Het is van het vrouwelijke geslacht, en is geboren na de zoo veel ophef gemaakt hebbende *Christina-Ritta*, geboren met welke laatste deze nieuwe misgeboorte de volmaakte overeenkomst moet hebben. Deze zonderlinge vrucht zal aan de Akademie worden gezonden, terwijl de heeren *Geoffroy-Saint-Hilaire* en *Serres*, deswege, alsmede over de memorie van den heer *Durand*, verslag zullen doen.

ADVERTENTIE

A. L. G. E. M. E. E. N. E. N. D. E. R. L. A. N. D. S. C. H. E. M. A. T. S. C. H. A. P. P. L. J. E.

S C H A P P I J T E R B E G U N S T I G I N G

V A N D E V O L K S V L I J T

Administratie der Domeinen, Tienden, en Papendrecht.

DE DIRECTIE der ALGEMEENE EN

L A N D S C H E M A A T S C H A P P I J T E

ter kennis van de belanghebbende, dat Jopkheer *Waltg* van *V. A. E. R. T. S.*, Agent van voornoemde Maatschappij, wonende te Dordrecht, belast is met de Administratie harer Domeinen en Tienden, gelegen in het ressort van Dordrecht, Heusden en Papendrecht, te voren bestuurd door den heer *H. G. G. J. G. J.*, tenzate te nemen van 1° Januarij 1820, alle belangen, de gemelde Administratie betreffende, zullen gedaan worden ten kantore van voorn Agent, *H. G. J. G. J.*

EXTRA-ORDINAIRE VERKOOPING.

Op Maandag den 11 Januarij 1830 en volgende dagen, zal ter Requisition van den Welgeden Heer *J. van L. van Nod*, Parochiër in de Katerstraat te Breda, door het *Notaris* der Heeren *J. A. C. van N. A. E. R. S. S. E. N.*, Notaris, en Griffier *V. A. N. D. E. N. E. N. D. E. N.*, worden gehouden, eene publieke Verkoopung van zeer moderne Meubelen en Huissieraden, allen bij uitstek geconserveerd en onderhouden, als: *M. A. H. O. N. I. E. H. O. U. T. E. N. C. O. L. I. S.*, *S. P. E. E. L.*, *T. H. E. E.*, *P. E. N. A. N. T.* en andere *T. A. F. E. L. S.*, *S. E. C. R. E. T. A. I. R. E. S.*, *G. H. I. E. F. F. O. N. N. I. E. R. E. S.*, *C. O. M. M. O. D. E. S.*, *B. O. E. K. E. N. K. A. S. S. E. N.*, *40 S. T. O. E. L. E. N.* en *F. A. U. T. E. U. L. S.*, met *Z. W. A. R. T. E. T. R. I. P. E. N. Z. I. T. T. I. N. G. E. N.*, *L. A. N. T. I. E. C. A. N. A. P. E.*, een *J. A. P. A. N. S. C. H. I. T. A. L.* *S. E. R. V. I. E. S.* voor *36* Dagen, *P. T. E. N. D. E. S.*, *K. L. O. K.*, *N. A. Z. E. N.* en *B. E. L. D. E. N.* met *S. T. O. E. P. E. N.*, *B. R. I. L. L. A. N. T. E. P. L. A. T. E. N.* en *G. E. G. R. A. V. E. E. R. D. E.*, *S. C. H. I. L. D. E. R. I. J. E. N.*, *L. E. D. I. K. A. N. T. E. N.* met *B. E. H. A. N. G. S. E. L. S.*, *B. E. D. D. E. N.*, *S. T. A. A. T. S. I. E. G. O. E. N.*, *W. I. N. N. E. N.* enz., eene schoone *T. O. O. V. E. R. L. A. N. T. A. R. E. N.*, *B. O. K.* en zeer mooi *B. O. K. K. E. N. W. A. G. E. N. T. E. N.* met *T. U. L. G. E. N.*, benevens een aantal andere *V. O. O. W. E. R. P. E. N.*.

Welke allen Zaterdag voor de Verkoopung kunnen worden gezien.

De ondergetekende maakt door deze aan het geacht publiek bekend, dat hij hem voordanden is, een groot assortiment *G. O. U. D. E. N.*, *H. O. R. O. L. O. G. E. N.*, met een Heeren en Dames, *G. A. C. H. E. F. T. E. N.*, *S. L. E. U. T. E. L. S.*, *K. E. E. T. I. N. G. E. N.* enz., alsmede een aanzienlijke partij *zelfs gegabteerde O. O. R. T. A. N. G. E. R. S.*, van Hollandsche, Brabandsche en Zeeuwsche landscher differente *R. I. N. G. E. N.*, *S. T. I. N. G. E. R. S.*, *A. K. E. R. S.*, *B. E. L. L. E. T. J. E. S.* en *K. L. O. K. K. I. N.*, *K. B. T. I. N. G. S. - T. O. N. N. E. N.*, *S. C. H. I. V. E. N.*, *B. O. O. T. J. E. S.*, *U. S. L. O. E. N.*, *H. A. N. D. I. N. G. E. N.* enz.

Bedankende, zijne geëerde begunstigers, wocodes genogene genegenheid in 1829, verzokende dezelve aanzuam in 1830, behoovende een ieders orders naauwkeurig te ziele observeren, en met de meeste naauwkeurigheid dezelve te zullen uitvoeren. Met eene civile behandeling conatuerende, zal hij zijne affaires met meerdere uitgebreidheid doorzetten.

BREDA, den 2 Januarij 1830.

M. C. GRANEEN.